

Aktuální účetní a daňové informace i ostatní aktuality posbírané k 14. květnu 2026

Jednotné měsíční hlášení – současné problémy, stanovisko MPSV

Návrh zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele si klade za cíl zásadně změnit pravidelné informační povinnosti zaměstnavatelů vůči státním institucím. Hlášení má obsahovat údaje určené České správě sociálního zabezpečení, Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, Českému statistickému úřadu, Úřadu práce ČR, orgánům Finanční správy ČR, okruh dalších příjemců bude postupně rozšiřován např. o zdravotní pojišťovny apod. Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele má nahradit 25 různých měsíčních hlášení pravidelně odesílaných nejrůznějšími institucím

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele se bude podávat do 20. dne následujícího měsíce přímo orgánům ministerstva práce a sociálních věcí, které bude data z hlášení automaticky sdílet s dalšími oprávněnými institucemi

K provádění zákona bylo vydáno nařízení vlády obsahující pokyn k vyplnění, formát a strukturu podání, období za které jsou údaje sdělovány, pokyny k podání hlášení, obsah opravného hlášení apod..

Zaměstnavatelé i jednotliví zaměstnanci jsou evidováni prostřednictvím přiděleného identifikátoru. Každému zaměstnanci bude při prvním vstupu do systému přiděleno *osobní identifikační číslo*, které bude trvale sloužit k jeho identifikaci při změně zaměstnání apod.

Při nesplnění povinností při vyplňování nového formuláře budou ukládány pokuty od 5 000 Kč do 100 000 Kč, např. při neoznámení změny údajů vedených v evidenci zaměstnavatelů nebo zaměstnanců, nepřihlášení či neodhlášení zaměstnance apod.

Komora daňových poradců ČR (KDP ČR) vyzývá k hledání řešení, která by usnadnila zaměstnavatelům, podnikatelům, mzdovým účetním a občanům zvládnutí náročné úvodní fáze zavádění jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (dále JMHZ).

KDP ČR zastává názor, že stát by měl v počáteční fázi projektu zaujmout vstřícný přístup vůči zaměstnavatelům a mzdovým účetním při plnění jejich povinností a neuplatňoval vůči nim při výskytu chyb a problémů sankce. Dále navrhuje snížení rozsahu vyžadovaných a vyplňovaných údajů, které nejsou nezbytné pro výpočet pojistného a daně z příjmů ze závislé činnosti a omezení počtu tzv. nepropustných chyb.

Při následném jednání na MPSV deklaroval ministr Juchelka pochopení pro problémy a potíže, které zaměstnavatelům a mzdovým účetním náběh a zavádění JMHZ působí a slíbil že v počátečních fázích nebude stát automaticky uplatňovat sankce za případný výskyt chyb a nedostatků.

MPSV vydalo 29. 4. 2026 tiskovou zprávu uvozenou následujícím vyjádřením: „Ministerstvo práce a sociálních věcí společně s ČSSZ snímá obavy

zaměstnavatelů ze sankcí spojených s opožděným nebo chybným odesláním JMHZ. Cílem ministerstva není zaměstnavatele sankcionovat, ale zvládnout tuto zásadní změnu tak, aby v praxi skutečně fungovala.“

Ministr Juchelka v této souvislosti prohlásil: „Nikdo se nemusí bát, že by něco vyplnil špatně, nebyl upozorněn a dostal znenadání sankci. V rámci této živelné náběhové fáze z pokut nemusíte mít obavu, nechci aby z toho účetní stresem nespali. Ani po tom, co si celý systém sedne se nemusíte bát náhlých sankcí, jak vyplývá ze zákona budete nejdřív upozorněni a vyzváni k nápravě.“

K 29. 4. 2026 bylo v systému evidováno 61,5% zaměstnavatelů (255 000 formulářů a 67,7 zaměstnanců (4 034 663 zaměstnanců), 30. 4. 2026 již však bylo nahlášeno cca 90% pracovněprávních vztahů.

Zákon o JMHZ je účinný od 1. 1. 2026 a proto je třeba následně odeslat hlášení za první tři měsíce roku 2026, leden, únor, březen, za každý měsíc zvlášť. Může je odeslat pouze zaměstnavatel, který splnil kompletní doregistrační povinnosti za konkrétní kalendářní měsíc. Hlášení za měsíce leden až březen 2026 je možné podat do 30. 6. 2026

Vrací se k nám EET – elektronická evidence tržeb

Vláda připravila a 4. 5. 2026 schválila návrh zákona o evidenci tržeb označený EET 2.0. EET 2.0 má být upravenou podobou dřívějšího systému EET a údajně vychází z praktických zkušeností a poznatků z uplatňování jeho předchozí verze.

Systém EET 2.0 bude evidovat pouze tzv. kontaktní platby – platby v hotovosti, platby kartou nebo QR kódy při osobním kontaktu se zákazníkem. Transakce realizované online bez fyzického kontaktu se v systému evidovat nebudou. Nový zákon ruší povinnost vystavovat tištěné účtenky, údaje o zboží nebo zákazníkovi nebudou předmětem evidence.

Pro podnikatele s nižšími příjmy v režimu paušální daně nebude systém EET 2.0 povinný, budou moci – pokud se tak rozhodnou - místo evidence tržeb odvádět pevně stanovenou daň ve výši 1 500 Kč měsíčně – dosud v rámci platby v paušálním režimu platili minimální částku.

Součástí zákona je i podpora a ochrana spolkového života – při běžných komunitních akcích, např. tělovýchovných jednot, spolků, akcích dobrovolných hasičů apod. se zákon EET 2.0 uplatňovat nebude.

Účinnost zákona o evidenci tržeb se předpokládá od 1. 1. 2027 a jeho znění obsahuje znovuzavedení daňových slev zrušených předchozí vládou – školkovného, slevy na studenta, limitů pro zaměstnanecké benefity. Daním a pojistným odvodům nebude podléhat dobrovolné spropitné až do výše 7% celkových tržeb konkrétního restauračního zařízení, ve stravovacích službách se sníží sazba DPH na nealkoholické nápoje na 12%.

Neustále omílaným argumentem pro znovuzavedení EET je spravedlivý výběr daní a rovnost podmínek v podnikatelském prostředí.

V této souvislosti je vhodné uvést, že Česká republika se oproti vyspělým zemím vyznačuje vysokým zdaněním nízkopříjmových zaměstnanců. Tzv. liberální vlády zrušily v roce 2008 daňovou progresi u daně z příjmů fyzických osob a zavedly nekorektní a nespravedlivou tzv. superhrubou mzdu, která zdaňovala daní z příjmů ze závislé činnosti neexistující příjem.

Další významnou systémovou daňovou deformací promítající se do nespravedlivého způsobu zdaňování příjmů poplatníků daně z příjmů je úprava tzv. výdajových paušálů a paušální daně.

Vysokopříjmoví OSVČ s nízkými skutečnými výdaji, které by měly vstupovat do zjišťování základu daně, díky současnému nastavení výdajových paušálů a paušální daně dosahují nižší míry zdanění než zaměstnanci se stejnými příjmy a poplatníci uplatňující při zjišťování základu daně reálné skutečné výdaje, takže ke zdaňování příjmů dochází v podmínkách výrazné nerovnosti a daňové regrese.

Do roku 2007 měly výdajové paušály pouze dvě procentní hodnoty: 50%ní výdajový paušál uplatňovali zemědělství podnikatelé a 25% všichni ostatní kategorie poplatníků daně z příjmů FO. V současném nastavení výdajových paušálů podle statistického zjišťování existují enormní rozdíly mezi skutečnými daňově uplatnitelnými výdaji a při zdaňování uplatňovanými paušálními výdaji:

- Kancelářské živnosti uplatňují 60%ní výdajový paušál, jejich skutečné průměrné výdaje však činí pouhých 16% z dosažených příjmů;
- Ostatní živnosti uplatňují rovněž 60%ní paušál, jejich skutečné výdaje však dosahují v průměru 39% hodnoty jejich příjmů;
- Zemědělci a řemeslní živnostníci uplatňují 80%ní výdajový paušál, přičemž výše jejich skutečných průměrných daňových výdajů dosahuje pouze 50%;
- Poplatníci zařazení do kategorie jiného podnikání uplatňují 40%ní výdajový paušál, ale jejich skutečně vynaložené dosahují výše 21%.

Uplatňování výdajových paušálů podle jejich současného nastavení umožňuje značnému množství podnikajících fyzických osob stanovení podstatně nižšího základu daně než odpovídá jejich skutečně dosaženému reálnému zisku.

Pokuty za švarcsystém budou platit pouze zaměstnavatelé

Podle zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti může být tomu, kdo umožní výkon nelegální práce např. formou švarcsystému, uložena pokuta do výše 5 000 000 Kč v případě provinění fyzické osoby, nebo až 10 000 000 Kč provinilé právnické osobě. Za výkon švarcsystému však může být v současnosti potrestán i samotný pracovník „švarcista“ vykonávající nelegální práci pokutou až do výše 100 000 Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí předalo do připomínkového řízení návrh zákona o platformové práci, který kromě jiných ustanovení obsahuje i zrušení přestupku výkonu nelegální práce a zrušení příslušné pokuty.

Podle návrhu nového zákona budou při zjištění nelegální práce trestáni pouze zaměstnavatelé, kteří její provádění umožnili a nikoli samotní dělníci ve švarcsystému pracující.

Důvodová zpráva k zákonu o platformové práci uvádí: Jednání fyzické osoby vykonávající nelegální práci je především charakterizované nerovným tj. podřízeným postavením vůči osobě, která jí umožnila výkon této práce (tzv. kvazizaměstnavatel). Kvazizaměstnavatel je osoba primárně organizující výkon nelegální práce, mající hlavní hospodářský prospěch z nelegální práce (neplatí daňové odvody, sociální a zdravotní pojištění za jinak řádně přihlášené zaměstnance) a z toho plynoucí konkurenční výhodu oproti jiným podnikatelům – zaměstnavatelům, kteří své zaměstnance řádně přihlásili do pojistných a daňových systémů.

Ministerstvo PSV doplnilo, že škodlivost jednání fyzické osoby vykonávající nelegální práci je velice nízká až bagatelní: „Jak totiž ukázala kontrolní praxe, nositelem vzniku nelegální práce je zaměstnavatel, který zejména pod vlivem „ušetření“ finančních prostředků na odvodech volí tento nezákonný postup a vyhledává osoby, kterým za práci platí tzv. na ruku v rámci šedé ekonomiky nebo je najímá na tzv. švarcsystém. Často pak využívá jejich současné rodinné a finanční situace (osoby těžko hledající práci, osoby mající dluhy a půjčky apod.), tyto osoby jsou lehce manipulovatelné a přesvědčí je o tom, že nelegální práce je oboustranně výhodná.“

Fyzické osoby jsou za nelegální práci postihovány v jiných řízeních – např. vyřazením ze seznamu ucháčů o zaměstnání na Úřadu práce, povinností vrátit dříve vyplacenou podporu v nezaměstnanosti apod. V případě výkonu nelegální práce cizince následuje zpravidla jeho vyhoštění z ČR. Cílem zákona je rovněž usnadnění správného určení pracovněprávního statusu osob vykonávajících platformovou práci (práce pro Ubery, Boltly apod.).

V právním řádě bude novým zákonem řádně zakotvena vyvratitelná právní domněnka pracovněprávního vztahu: naplnění obou znaků závislé práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce:

1. Práce je vykonávána v podřízenosti zaměstnance a nadřízenosti zaměstnavatele a

2. je vykonávána jménem zaměstnavatele.

Při vyvrácení této právní domněnky se musí prokázat, že alespoň jeden znak závislé práce podle zákoníku práce, naplněn není.

Předpokládaná účinnost nového zákona má nastat od 1. 1. 2027.

Poznatky z kontrol nelegální práce v roce 2025

Pracovníci Státního úřadu inspekce práce provedli v roce 2025 téměř 6 000 kontrol zaměřených na výskyt nelegální práce, odhalili více než 2 300

nelegálně pracujících osob a uložili pokuty přesahující v celkové výši 130 000 000 Kč. Neprostou většinu zjištěných nelegálně pracujících tvořili cizí státní příslušníci.

Zde je namístě připomenout, že od 1. 10. 2025 platí novela zákona o zaměstnanosti, podle které musí být hlášení o nástupu cizích státních příslušníků do zaměstnání podáno před samotným zahájením výkonu práce. Při nesplnění této povinnosti vznikne přešůpek tzv. nehlášené práce podle § 5 písm. j) o zaměstnanosti, který může být pokutován až do výše 3 000 000 Kč.

Snížení minimálních záloh OSVČ na sociální pojištění možná již od června 2026, ale od 6. května 2026 vše nabralo jiný směr

Podle dosud ještě platné legislativní úpravy stoupl od 1. 1. 2026 minimální vyměřovací základ u sociálního pojištění OSVČ (SP) na 40% průměrné mzdy, což zvýšilo minimální zálohy OSVČ na sociální pojištění ze 4 759 korun na 5 720 Kč.

Minimální zálohu na sociální pojištění budou v této výši OSVČ platit do té doby, než nabyde účinnosti novela zákona snižující minimální vyměřovací základ u sociálního pojištění OSVČ s hlavní činností na 35% průměrné mzdy. Výše minimální zálohy potom klesne o 715 Kč na 5 005 korun.

Novela zákona sníží minimální vyměřovací základ u sociálního pojištění OSVČ na hodnotu 35% retroaktivně s účinností od 1. 1. 2026 a umožní vrácení rozdílu mezi zaplacenými zálohami na sociální pojištění odvozenými z vyměřovacího základu 40% průměrné mzdy a nově stanovenou úrovní minimální zálohy odvozené z 35%.průměrné mzdy.

Výše uvedený rozdíl však nebude vyplacen automaticky, OSVČ bude muset příslušné územní správě sociálního zabezpečení podat žádost o jeho vrácení. Pokud příslušná OSSZ žádosti vyhoví, zašle do 2 měsíců ode dne podání žádosti příslušnou částku na účet, ze kterého OSVČ platí zálohy na SP nebo peníze vrátí způsobem, který OSVČ v žádosti určí. Při výplatě rozdílu v hotovosti bude náklady na doručení platit OSVČ.

Pokud OSVČ o vrácení rozdílu nepožádá, zohlední se vyšší zaplacené zálohy při stanovení pojistného na rok 2026 při podání přehledu SP.

Nová zákonná úprava minimálního vyměřovacího základu u sociálního pojištění se promítne i do výše platby v prvním pásmu paušální daně.

Protože současná výše měsíční úhrady paušální daně v prvním pásmu 9 984 Kč zahrnuje i podíl úhrady sociálního pojištění ve výši 1,15 násobku minima sociálního pojištění, od účinnosti novely zákonné úpravy klesne výše měsíční platby v 1. Pásmu paušální daně na 9 162 korun. Úhrada ve druhém a třetím pásmu paušální daně však zůstane stejná. O rozdíl mezi úrovní plateb realizovaných od 1. 1. 2026 a nově stanovenou výší měsíční úhrady v 1. pásmu paušální daně bude možné snížit úhrady OSVČ v dalších měsících.

Jestliže legislativní proces schvalování novely zákona proběhne bez problémů a novela vyjde ve Sbírce zákonů v květnu, bude možné platit nižší zálohy již za měsíc červen 2026.

Na výše uvedený text o snižování minimálních záloh OSVČ na sociální pojištění ale můžeme bohužel prozatím zapomenout v důsledku událostí zcela čerstvého data, protože naši senátoři na své schůzi 6. května 2026, zamítli těsnou většinou výše uvedenou novelu navracející sazby pojistného na sociální zabezpečení OSVČ s hlavní činností na úroveň před zvýšením k 1. 1. 2026. Je určitě vhodné i uvést, že návrh na zamítnutí předložili Stanislav Balík z ODS, TOP 09 a Ondřej Lochman ze STAN. Předloha byla vrácena do Sněmovny a nebude ve stávající podobě dále pokračovat. Řemeslníci a živnostníci musí tudíž jak jinak než s hořkostí zaregistrovat, že zvýšený vyměřovací základ zůstává díky senátní iniciativě nadále v platnosti, což znamená další pokračování plateb zvýšených záloh.

Téměř jisté však je, že o tomto vývoji informování z veřejnoprávních informačních zdrojů, jejichž činnost financují, ani nebudou. Je zřejmé, že tupost a nekompetentnost přístupů některých politických stran a jejich představitelů, ústící do špatných rozhodnutí izolovaným zohledňováním účetně bilančního hlediska, kdy důsledkem zvyšování odvodových a daňových povinností dochází k blokaci ekonomické dynamiky i dalších žádoucích společenských procesů, nadále přetrvává. Jejich starost o státní zadlužování však končí, pokud např. navýšení výdajů státu má podobu výdajů na zbrojení.

Senát na stejné 24. schůzi 6. května 2026 rovněž znovu zamítl již třetí podobu novely Listiny základních práv a svobod, která měla *garantovat právo občana platit v hotovosti a komunikovat se státem nedigitálně*. Podle navrhované a senátem zamítnuté úpravy mělo platit, že nikdo nesmí být veřejnou mocí nucen používat elektronickou komunikaci bez možnosti odpovídající alternativy.

Předporodní rodičovský příspěvek od 1. ledna 2027

V Poslanecké sněmovně bude ve třetím čtení projednáván návrh ministra práce a sociálních věcí na zavedení předporodního rodičovského příspěvku ve fixní částce 15 000 Kč měsíčně. Stát by měl podle navrhované úpravy vyplácet příspěvek těhotným ženám již dva měsíce před očekávaným termínem porodu od 1. ledna 2027.

Předporodní rodinný příspěvek by měl ženám zajistit předvídatelný příjem v období omezeného pracovního uplatnění a měl by být jedním z konkrétních opatření proti enormně klesající porodnosti.

Postoupení pohledávky na výživné od 1. 1. 2026

Do oblasti rodinného práva zasahuje rozsáhlá novela občanského zákoníku umožňující kromě jiného možnost postoupení pohledávky na výživné.

Splatná pohledávka na výživné vzniklá rozhodnutím soudu může být postoupena na základě ustanovení nového paragrafu 921a občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.). Soud o výživném může rozhodnout autoritativně nebo na základě dohody o výživném. Podmínka rozhodnutí soudu se vztahuje jak na případy, kdy soud uložil plnění vyživovací povinnosti za předcházející období, tak na případ, kdy určil výši výživného splatného do budoucna. Požadavek soudního rozhodnutí zajišťuje dostatečnou určitost pohledávek způsobilých k postoupení a omezuje tak spory o jejich existenci a výši.

Postoupení musí být úplatné a úplata musí být poskytnuta bezhotovostně alespoň ve výši jistiny pohledávky. Translační účinky nastávají teprve okamžikem úplného zaplacení postupované pohledávky. Zákon chrání postavení postupitele i tím, že vylučuje jeho ručení za dobytost pohledávky a v případě výživného pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, mu nepřičítá odpovědnost ani za trvání pohledávky v době postoupení.

Od 1. ledna 2026 byla dále zavedena zvýšená sazba úroku z prodlení uplatnitelná při neplnění vyživovací povinnosti vůči nezletilým. Po dobu prvních šesti měsíců prodlení činí 2,5 promile dlužné částky denně a po uplynutí této doby se stanoví ve výši repo sazby České národní banky zvýšené o osm procentních bodů.

Novela občanského zákoníku tak vytváří silnější motivaci a tlak na povinné osoby k dobrovolnému a včasnému plnění vyživovací povinnosti.

Sleva na pojistném pro pracující či podnikající důchodce

Podle právní úpravy platné do 31. 12. 2024 si mohli pracující nebo podnikající důchodci požádat o zvýšení důchodu. Pokud podnikali či odpracovali 360 dnů jejich penze se zvýšila o 0,4%.

Od roku 2025 byl tento systém navyšování důchodů zrušen a byl nahrazen při splnění uvedených podmínek nárokem na slevu na pojistné sociálního zabezpečení ve výši 6,5% z vyměřovacího základu.

V současné chvíli se změna aktuálně týká podnikajících důchodců, kteří mohou slevu na pojistném sociálního pojištění poprvé uplatnit v přehledu o příjmech a výdajích za loňský rok. Lhůta pro jeho podání se odvíjí od stanoveného data podání daňového přiznání a je zpravidla 30 denní.

Řada podnikajících důchodců není o této slevě na pojistném sociálního pojištění informována a pokud ji neuplatní v podaném přehledu mohou požádat Českou správu sociálního zabezpečení o vrácení přeplatku na pojistném.

Pro zdanění výplaty starobního důchodu daní z příjmů fyzických osob platí, že je osvobozen do výše 36 násobku stanovené průměrné mzdy. V roce 2026 se zdaňuje měsíční částka starobního důchodu přesahující 67 200 Kč měsíčně.

Sleva na pojistném u dohod o provedení práce na sezónní práce v ovocnářství a při pěstování zeleniny

Dohody sjednávané zaměstnavateli výlučně na sezónní práce v ovocnářství a při pěstování zeleniny podle § 6 zákona o zemědělství může být pro výkon takové práce sjednána od 1. dubna do 30. listopadu kalendářního roku. Konkrétně se vztahuje na sklizeň, péči o porost včetně odstraňování nadbytečných částí rostli, posklizňovou úpravu, třídění, skladování a přípravu k přepravě při produkci stanovených druhů ovoce a zeleniny. Pokud na základě uzavřené dohody nebude vykonáván jiný druh práce, může rozsah práce ve stanoveném období činit nejvýše 1 280 hodin.

Speciální dohodu o provedení práce může sjednat pouze zemědělský podnikatel, který byl v dotačním období předcházejícím kalendářnímu roku, ve kterém je dohoda sjednávána, příjemcem podpor vázaných na produkci:

- ovocných druhů s velmi vysokou pracností,
- ovocných druhů s vysokou pracností
- zeleninových druhů s velmi vysokou pracností nebo
- zeleninových druhů s vysokou pracností

podle nařízení vlády upravujícího poskytování přímých plateb zemědělcům.

Zaměstnavatel u dohod o provedení práce splňující podmínky práce v ovocnářství a při pěstování zeleniny uplatní slevu na pojistném – sleva na pojistném za zaměstnance v ovocnářství a při pěstování zeleniny činí 7,1% z vyměřovacího základu.

Slevu na pojistném zaměstnance v ovocnářství a při pěstování zeleniny uplatní zaměstnavatel prostřednictvím jednotného měsíčního hlášení.

Právní úprava poskytování zdravotních služeb na dálku

Rozvoje využívání digitálních technologií ve zdravotnictví se projevuje v rozšiřování postupů tzv. telemedicíny neboli poskytování zdravotních služeb na dálku.

Novela zákona o zdravotních službách provedená zákonem č. 240/2024 Sb., který novelizuje zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, upravuje poskytování zdravotních služeb na dálku a obsahuje definici telemedicínských služeb jako zdravotních služeb poskytovaných prostřednictvím informačních a telekomunikačních technologií. Telemedicína tedy není samostatným druhem zdravotní péče, ale pouze způsobem jejího poskytování, jehož nezbytnou náležitostí je standard odborné úrovně jako u klasické prezenční péče.

Výše uvedená právní úprava stanoví technické požadavky na zabezpečení komunikačního kanálu konkretizované prováděcí vyhláškou č. 30/2025 Sb. a navazujícím technickým standardem.

Telemedicínské zdravotní služby mohou být poskytnuty pouze v případě, že jsou splněny stanovené technické požadavky, komunikační kanál je šifrovaný a je zajištěno prokázání identity komunikujících stran.

Telemedicínské služby mohou být poskytovány i přeshraničně podle pravidel vyhlášených Soudním dvorem Evropské unie.

Změny zákoníku práce provedené tzv. flexinovelou jsou účinné od 1. května 2026

Od pátku 1. Května 2026 je právně účinná takzvaná flexibilní novela zákoníku práce. Ministerstvo práce a sociálních věcí uvádí, že jejím hlavním cílem je flexibilita pracovněprávních vztahů, posílení konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, zachování ochrany zaměstnanců, zlepšení postavení rodičů vracejících se z rodičovské dovolené, lepší sladování pracovního a rodinného života podle modelů známých z Německa, Rakouska a Dánska. S novelou zákoníku práce souvisí i nové principy podpory v nezaměstnanosti.

Novela zavádí zejména tyto změny:

- ***návrat z rodičovské dovolené na stejné pracovní místo*** bude zaručen do 2 let věku dítěte. Úprava je posílením práv zaměstnanců a má motivovat k dřívějšímu návratu do práce.
- ***souběh prací na dohody s rodičovskou dovolenou***
Současná úprava zákoníku práce neumožňuje, aby zaměstnanec na rodičovské dovolené se zaměstnavatelem uzavřel dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti (DPP, DPČ) na práce, které jsou druhově vymezené jako práce vykonávané podle pracovní smlouvy zaměstnance. Nově bude umožněno, aby zaměstnanec při souběhu rodičovské dovolené u zaměstnavatele vykonával na DPP nebo DPČ i práci odpovídající druhu práce sjednané v jeho pracovní smlouvě.
- ***pracovní poměr na dobu určitou u zástupu za mateřskou a rodičovskou***
Novela upravuje v těchto situacích větší volnost při opakování pracovního poměru na dobu určitou. Celková doba trvání pracovního poměru na dobu určitou nesmí být delší než 9 let, pro zástupy za mateřskou dovolenou jí bude možné opakovat více než dvakrát.
- ***úprava výpovědní doby***
Podle stávající úpravy začíná výpovědní lhůta běžet od prvního dne v měsíci následujícího po měsíci, v němž byla doručena. Novela stanoví, že výpovědní lhůta počíná běžet již dnem doručení výpovědi a skončí dnem, který se číslem shoduje se dnem počátku výpovědní lhůty.

Při výpovědi pro nesplňování předpokladů a požadavků pro výkon práce a při zvlášť hrubém porušení pracovních povinností bude výpovědní lhůta 1 měsíc. Novela umožní i smluvní prodloužení výpovědní lhůty nebo běh její lhůty.

Při ukončení pracovního poměru při ztrátě zdravotní způsobilosti zaměstnance v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, obdrží zaměstnanec místo současného odstupného ve výši dvanáctinásobku průměrného měsíčního výdělku hrazeného zaměstnavatelem, jednorázové odškodné z povinného pojištění zaměstnavatele. Odškodné ve výši 12 násobku průměrného měsíčního výdělku bude splatné v nejbližším výplatním termínu následujícího po ukončení pracovního poměru.

- ***prodloužení zkušební doby***
Podle současné úpravy může být zkušební doba sjednána na 3 měsíce u řadových zaměstnanců a 6 měsíců u vedoucích pracovníků. Nová úprava umožní sjednat prodlouženou zkušební dobu u řadových zaměstnanců až na 4 měsíce a na 8 měsíců pro vedoucí zaměstnance. Písemnou dohodou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem bude možné zkušební dobu prodloužit.
- ***zkrácení doby odpočinku při havarijních stavech***
Nepřetržitý denní odpočinek bude možné zkrátit až na 6 hodin při výskytu a řešení mimořádných událostí a havarijních stavů – živelní pohromy, obnovení dodávek elektrické energie, plynu, vody, likvidace požárů apod.
- ***možnost výplaty mzdy v jiné měně***
V odůvodněných případech bude možné provádět výplatu zaměstnance v cizí měně, např. když zaměstnanec má místo výkonu práce v zahraničí nebo zaměstnanec žije trvale v zahraničí a hradí tam náklady na své životní potřeby a náklady na životní potřeby své rodiny apod.
- ***práce mladistvých od 14 let***
Mladistvým i bez ukončené povinné školní docházky bude od dovršení 14 let věku umožněn v období hlavních prázdnin výkon práce. Budou moci vykonávat pouze lehkou práci, která neškodí jejich zdraví, vzdělávání a morálnímu rozvoji, zařazenou v první kategorii podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Novela rovněž určuje i limity právní doby – mladiství mohou pracovat maximálně 7 hodin v jedné směně a 35 hodin týdně.

Novela zákoníku práce podle evropské směrnice od 1.1. 2027

Výše uvedená novela zákoníku práce promítne do českého právního řádu směrnice Evropského parlamentu a Rady EU č. 2023/970 z 10. 5. 2023. Česká republika měla její začlenění do své legislativy provést do 7. 6. 2026 a tak bude novela účinná od 1. 1. 2027.

Novela zajistí transparentnost odměňování před vznikem pracovněprávního vztahu. Zaměstnavatel nebude mít možnost dotazovat se na předchozí mzdu uchazeče o zaměstnání, bude mít povinnost uchazeči sdělit informaci o minimální výši odměny a o dalších peněžitých plněních ještě před zahájením jednání o uzavření pracovní smlouvy., včetně informace o případných benefitech a jiných plnění. Rozšíření informační povinnosti se bude vztahovat i na pracovněprávní vztahy vznikající na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Navrhované znění novely § 30 odst. 3 zákoníku práce: „Zaměstnavatel je povinen prokazatelně informovat fyzickou osobu, která se u něj uchází o práci o minimální výši mzdy nebo platu a jiných peněžitých plněních a plněních peněžité hodnoty, které by jí jako zaměstnanci příslušely ode dne vzniku pracovního poměru; tuto informaci zaměstnavatel poskytne nejpozději před zahájením jednání o vzniku pracovní smlouvy.“

Mimořádné zvýšení tuzemských cestovních náhrad od 1. 6. 2026

Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo vzhledem k výraznému nárůstu cen pohonných hmot návrh vyhlášky o mimořádném zvýšení tuzemských cestovních náhrad. Zmocnění upravit vyhláškou sazbu základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravné nebo průměrnou cenu pohonných hmot je obsaženo v § 189 zákoníku práce za situace jakmile se podle údajů Českého statistického úřadu některá z těchto cen ode dne účinnosti poslední úpravy obsažené ve vyhlášce zvýší nebo sníží alespoň o 20%.

Ke zvýšení průměrné ceny motorové nafty došlo během března, kdy průměrná cena motorové nafty dosáhla výše 42,02. Stávající náhrada za 1 litr motorové nafty 34,10 Kč by se proto měla zvýšit na 42,10 Kč

Novela vyhlášky by měla být účinná od 1. června 2026.

Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas

Z § 159 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník vyplývá povinnost člena statutárního orgánu obchodní korporace, jednat s péčí řádného hospodáře, s nezbytnou loajalitou, potřebnými znalostmi a pečlivostí. Porušení této povinnosti může vést k osobní odpovědnosti vůči společnosti a za určitých podmínek i vůči věřitelům.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 598/2025 ze dne 24. 3. 2026 potvrdil, že věřitelé se mohou domáhat náhrady škody podle § 99 insolvenčního zákona i tehdy, kdy u dlužníka žádné insolvenční řízení neproběhlo, pokud k tomu došlo v důsledku nečinnosti statutárního orgánu, který nesplnil zákonnou povinnost podat insolvenční návrh.

Podle § 98 odst. 1 Insolvenčního zákona je dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou podnikatelem, povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl se dozvědět o svém úpadku.

Úpadek je definován výskytem dvou skutečností:

1. platební neschopností kdy dlužník má více věřitelů, závazky jsou starší než 30 dnů od termínu jejich splatnosti a dlužník je není schopen plnit,
2. souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu majetku.

Podle ustanovení § 99 odst. 1 insolvenčního zákona osob, která v rozporu s § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou tímto porušením způsobila.

Vracení odpočtů DPH z neuhrazených závazků

Novela zákona o DPH s účinností od 1. 1. 2025 stanoví plátcům DPH zákonnou *povinnost vrátit uplatněný odpočet daně z přidané hodnoty* v případě, že plátce odběratel coby dlužník, neuhradí svůj závazek z přijatého

zdanitelného plnění dodavateli do posledního dne 6. kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž uplynula lhůta jeho splatnosti.

Nová zákonná povinnost se však týká pouze neuhrazených závazků vzniklých po 1. lednu 2025.

Např. pokud lhůta splatnosti závazku bude v lednu 2025 a plátce do konce července 2025 závazek neuhradí, bude muset uplatněný odpočet vrátit.

Další eventuality:

- nastanou v případě tzv. čtvrtletního plátce – pokud lednový závazek uhradí např. koncem srpna, odpočet vracet nebude, měl by ho vrátit prostřednictvím daňového přiznání k DPH k 30. 9., ale v té době již bude zaplacen,
- v případě, že uplatněný odpočet z neuhrazeného závazku např. v srpnu vrátí, ale následně, např. v prosinci závazek uhradí, může vrácený odpočet znovu uplatnit.

V praxi proto budeme v důsledku této nově zavedené povinnosti sledovat splatnost závazků a termín jejich úhrady. V případě prodlužování původně sjednané splatnosti by nemělo docházet ke zneužívání práva.

Při nesplnění povinnosti vrátit odpočet DPH z neuhrazeného závazku a následném doměření daně při daňové kontrole se uplatní penále ve výši 20% z doměřené daně včetně vyměření příslušného úroku z prodlení.

Novou úpravu vrácení odpočtu nalezneme v § 74b zákona o DPH.

Změny v registraci plátců DPH

Kromě obrátového limitu 2 000 000 Kč se sleduje i obrátový limit 100 000 EUR, 2 536 500 Kč, stanovený podle unijního práva. Oba obraty se nově sledují od 1. ledna do konce roku, tedy za kalendářní rok a nikoli již za 12 po sobě jdoucích měsíců. Při překročení obrátu 2 000 000 Kč, ale nedosažení 2 536 500 Kč se bude podnikatel k plátcovství DPH registrovat a stane se plátcem od 1. ledna následujícího roku, má ovšem možnost dřívější dobrovolné registrace..

Pokud však jeho obrát překročí 2 536 500 Kč, stává se dotyčný subjekt plátcem následující den po jeho překročení.

Zkrácení doby pro uplatnění nároku na odpočet.

Lhůta pro uplatnění nároku na odpočet se zkracuje z původních 3 let na dva roky. Lhůta začíná běžet od konce kalendářního roku, ve kterém mohl být odpočet poprvé uplatněn. Při nákupu zboží, služby apod. v roce 2025 tak lze nárok na odpočet uplatnit v přiznání k DPH za prosinec 2027.

Změny u zdanění nemovitostí

Od 1. července 2025 budou stavby podléhat zdanění DPH pouze při prvním dodání nebo při prvním dodání po podstatné změně stavby přestavbou či rekonstrukcí, ale pouze v případech pokud k prodeji dojde do 23. měsíce následujícího po dokončení stavby. Po uplynutí této lhůty bude prodej staveb od DPH osvobozen.

Za podstatnou změnu stavby se nově považují veškeré stavební úpravy, které zvyšují hodnotu stavby, přičemž náklady na ně vynaložené musí převýšit 30% prodejní ceny.

Změna změny při uplatňování nároku na odpočet u nákupu luxusních aut

V současné době a ještě po celý rok 2026 platí a bude platit, že při pořízení osobního automobilu lze uplatnit nárok na odpočet DPH pouze do výše 420 000 Kč. Protože neodpočitatelná DPH prý představuje pro podnikatele značnou finanční zátěž, předpokládá se zrušení tohoto omezení k 1. lednu 2027. Vstupní pořizovací cena luxusních osobních aut, která si podnikatelé zahrnou do firemního majetku, tak opět v plném rozsahu sníží základ daně z příjmů a při jejich pořízení nebude krácen ani nárok na odpočet DPH.

Výjimka spočívající v omezení odpisu celé výše vstupní pořizovací ceny u luxusních automobilů a omezeném nároku na odpočet DPH, byla zavedena podle unijního práva, které její zavedení připouští jen v době hospodářské recese, která již v České republice pominula.

Zařazování luxusních automobilů do obchodního majetku je v ČR poměrně rozšířené, podle statistického údaje z roku 2020 bylo ze 101 nově registrovaných automobilů Ferrari v ČR zařazeno do firemního majetku 96.

Změna koncesionářských poplatků za televizní a rozhlasové vysílání

Podle odsouhlasené mediální novely se bude povinnost platit koncesionářské poplatky vztahovat na každého vlastníka jakéhokoli zařízení technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci rozhlasového nebo televizního vysílání bez ohledu na to, jakým způsobem je takové vysílání přijímáno, takže kromě klasických televizí a radiopřijímačů budou mezi platící koncesionáře zahrnuti i vlastníci mobilních telefonů, počítačů, tabletů apod.

Podle současné úpravy platí podnikající právnické a fyzické osoby rozhlasové a televizní poplatky z každého rozhlasového nebo televizního přijímače, který používají v souvislosti s podnikáním. Novela mediálního zákona však zavádí placení poplatků v závislosti na počtu zaměstnanců:

- OSVČ a firmy do 24 zaměstnanců poplatky platit nebudou,
- zaměstnavatelé s 25 až 49 zaměstnanci v pracovním poměru zaplatí pětinasobek rozhlasového a televizního poplatku – 1 025 Kč měsíčně,
- zaměstnavatelé s 50 až 99 zaměstnanci zaplatí desetinásobek tohoto poplatku – 2 050 Kč měsíčně,
- zaměstnavatelé se 100 až 199 zaměstnanci dvacetinásobek poplatku – 4 100 Kč měsíčně,

- zaměstnavatelé s 200 až 249 zaměstnanci ve výši třicetinásobku poplatku 6 150 Kč měsíčně,
- zaměstnavatelé s 250 až 499 zaměstnanci ve výši sedmdesátinásobku poplatku 14 350 měsíčně,
- zaměstnavatelé s více než 500 zaměstnanci ve výši stonásobku poplatku 20 500 Kč.

Počtem zaměstnanců bude počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky. Nezapočítávají se pracovníci pracující na dohody mimo pracovní poměr.

Placení poplatků se nebude vztahovat na spolky a zaměstnavatele zaměstnávající více než 50% osob se zdravotním postižením bez ohledu na celkový počet zaměstnanců.

Jestliže OSVČ nemá v domácnosti zařízení schopné přijímat vysílání a v podnikání používá mobilní telefon a počítač, nebude platit poplatky za domácnost pokud doloží, že mobil a počítač používá pouze při podnikání.

V případě, že v takové domácnosti má jiný člen zařízení schopné příjmu, např. dítě, domácnost platit bude.

Podnikatelé v přihlášce k placení poplatků v rámci oznamovací povinnosti nahlásí provozovateli vysílání nebo pověřené osobě (České poště) tyto údaje:

- podnikající fyzická osoba oznámí jméno, příjmení eventuálně obchodní název firmy, místo podnikání, IČO, předmět podnikání a počet zaměstnanců
- právnická osoba název, právní formu, sídlo, IČO, předmět činnosti a počet zaměstnanců.

Oznamovací povinnost mají podnikající subjekty s více než 25 zaměstnanci. Podnikatelé, kteří po účinnosti novely poplatky platit nebudou, oznámí tuto skutečnost médiím veřejné služby a poplatky přestanou hradit.

Český rozhlas a Česká televize budou mít možností prostřednictvím České správy sociálního zabezpečení kontrolovat počet firemních zaměstnanců.

Domácnosti zaplatí po účinnosti novely na koncesionářských poplatcích o 300 Kč ročně více, 150 Kč měsíčně za televizi a 55 Kč měsíčně za rozhlas I na ně se vztahuje výše uvedené rozšíření okruhu plátců. Ročně zaplatí domácnost na koncesionářských poplatcích 2 460 Kč.

Dovětek: V 17 zemích EU domácnosti, fyzické ani právnické osoby žádné koncesionářské poplatky neplatí. Příjem české televize z poplatků činí v současné době cca 8 mld Kč, ročně, což se blíží hodnotě ročního inkasa některých daní.

Současná vláda usiluje o zrušení koncesionářských poplatků. V této souvislosti je přiměřený hořký povzdech nad úrovní české politiky a jejího průmětu do výskytu legislativního chaosu.

Vzpomeňme v této souvislosti na důchodovou reformu a následné zrušení 3. pilíře důchodové reformy v roce 2013, na zdaňování starobních důchodů zrušené ústavním soudem a následné masivní vracení daňových

přeplatků z neoprávněně vybrané daně, na zmatečnou úpravu dohod o provedení práce, na bitcoinovou aféru a jiné podobné aféry, současný televizní humbuk atd., atd. Pouvažujme nad finanční i nefinanční cenou jakou platíme za tyto hrátky a šarády předváděné dobře zaplacenými leč nekompetentními, arogantními, ale trestně a majetkově nepostižitelnými politiky a zákonodárci, kteří se nám léta a vytrvale v mediálním prostředí, přičemž zásadní a podstatné ekonomické a společenské problémy se nejenom neřeší, ale ani se nezmiňují.

Úsměvný historický exkurs: I v minulosti existovaly absurdní daně a poplatky – danily se krbů, okna i vousy

Daň z krbů: Jakousi předchůdkyní dně z nemovitostí zřejmě byla daň z krbů zavedená v Byzantské říši a později ve Francii, odkud se záhy rozšířila i do Británie, kde byla posléze v roce 1689 zrušena. Její zavedení a zdůvodnění souviselo se skutečností, že majetnější lidé mají větší domy s větším počtem krbů. Tehdejší správci daně proto při kontrole výběru daní vstupovali do obydlí daňových poplatníků.

Daň z oken vznikla v Anglii v roce 1696 a přetrvala až do poloviny 19. století. Okna bylo možné spočítat z ulice, výběr a kontrola daně proto nevyžadovala vstup do bytů poplatníků. Logika zdanění rovně vycházela ze skutečnosti, že větší domy bohatších lidí mají více oken. Stinnou stránkou takové daně ale bylo, že domy v důsledku daňové optimalizace měly méně oken, bylo v nich méně světla a hůře se větralo. Vznikl tedy problém daně versus péče o zdraví.

Daň z vousů: Zavedl jí ruský car Petr Veliký po návratu z inspekční cesty po Evropě. Cesta ho inspirovala k reformám, které by ruskou společnost přiblížily západoevropské. Jednou z reforem mělo být i dosažení změny vzhledu ruských mužů. V pravoslavné kultuře jsou vousy znakem zbožnosti a mužské důstojnosti, proto ruští mužové byli vesměs vousatí. Petr Veliký v roce 1698 svolal ruské bojary a při setkáních jim začal vousy stříhat. Protože nucené stříhání k žádoucímu efektu „devousizace“ nevedlo, zvolil proto v boji proti vousům méně represivní metodu a zavedl daň z vousů. Kdo si vousy neostříhal nebo neholil, musel zaplatit daň z vousů. Její výše se odvodila od společenského postavení: nejvíce platila šlechta, následovali měšťané, nejméně platili rolníci a služebnictvo. Daňovou výjimku měli duchovní, kteří byli od placení daně z vousů osvobozeni. Poplatníci daně dostali při jejím zaplacení kovový žeton s vyobrazením vousů, což byl průkaz a důkaz, že daň z vousů zaplatili a mohou vousy nosit.

Podmínky pro uplatnění 60%ního výdajového paušálu u specifických činností

Uplatňování výdajů procentem z příjmů závisí na druhu vykonávané činnosti.

§ 2 živnostenského zákona vymezuje živnost: „Živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“

Obecně platí, že podnikání je činnost vykazující 5 znaků: soustavnost, samostatnost, výkon činnosti vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, účelem činnosti je dosahování zisku.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku k oprávněnosti využití 60%ního výdajového paušálu podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů, uplatňovaného při živnostenském podnikání, uvádí: „Stejně znaky je nutné splnit i k tomu, aby konkrétní činnost bylo možné označit za živnost ve smyslu § 2 živnostenského zákona. **Nadto však musí být podle ustanovení splněn také další znak**, a sice dodržení podmínek stanovených živnostenským zákonem, mezi něž náleží získání živnostenského oprávnění.“

Rozsudek Nejvyššího správního soudu se vztahoval ke kasační stížnosti podnikatelky provozující překladatelskou a tlumočnickou činnost, které finanční úřad pozastavil a neuznal uplatňování 60%ního výdajového paušálu a snížil při daňové kontrole její výdaje vykázané v daňovém přiznání 40%ní sazbou. Soud konstatoval, že samostatnou činnost žalobkyně je sice možné bezesporu označit za podnikání ve smyslu § 420 odst. 1 občanského zákoníku, nikoli však za podnikání živnostenské podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů.

Podnikatelka v kasační stížnosti argumentovala ve svůj prospěch ustanovením § 8 odst. 3 daňového řádu, podle kterého se v daňovém řízení vychází ze skutečného a nikoli formálně právního obsahu právního jednání.

Ze své zkušenosti potvrzují, že při rozhodování o využití 60%ního nebo 40%ního výdajového paušálu se velice často chybje. Uvádím proto činnosti, u kterých dochází nejčastěji k chybnému využití výše procentních výdajů:

Uplatnění paušálních výdajů u činností finančních poradců

- ***činnost pojišťovacích zprostředkovatelů*** - předmětem jejich činnosti je ***zprostředkování pojištění*** – uplatní paušální výdaje ve výši 40%, maximálně 800 000 Kč. ***Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů není podle živnostenského zákona živností, upravuje jí zvláštní předpis*** – zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění. Zákon o daních z příjmů k činnosti upravené zvláštním předpisem přiřazuje 40%ní sazbu výdajového paušálu;
- ***činnost zprostředkovatele investic*** - podle živnostenského zákona ***není činnost obchodníků s cennými papíry a jejich vázaných zástupců živností***, je upravena zákonem 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, takže zprostředkovatel investic uplatní paušální výdaje ve výši 40%;
- ***zprostředkovatel doplňkového penzijního spoření*** – zprostředkovat toto spoření je oprávněn zprostředkovatel nebo vázaný zástupce penzijní společnosti podle § 74 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Zprostředkovatel může jednat jménem a na účet pouze jedné společnosti, ***nejsou splněny znaky živnosti, uplatní paušál ve výši 40%***.

Doplňkové penzijní spoření nebo důchodové spoření je rovněž oprávněn sjednat i investiční zprostředkovatel. I při této jeho činnosti uplatní 40%.

- ***zprostředkování stavebního spoření*** upravuje zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, který neobsahuje žádnou zvláštní úpravu k jeho zprostředkování. ***Zprostředkování stavebního spoření je proto možné vykonávat na základě živnostenského oprávnění v rámci živnosti volné „zprostředkování obchodu a služeb.“ Zprostředkovatel může uplatnit výdajový paušál ve výši 60% a maximální výdaje 1 200 000 Kč.***
- ***zprostředkování spotřebitelského úvěru*** – zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru s účinností od 1. 12. 2016 stanovil, že poskytování a zprostředkování spotřebitelského úvěru podléhá dohledu ČNB a je vyhrazeno pouze právníkům osobám. ***Živnostenské oprávnění k poskytování a zprostředkování těchto úvěrů zaniklo 28. 2. 2017.***

Finanční správa a pojišťovny upozorňují na nejčastější chyby v přiznáních a přehledech

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Podání daňového přiznání v nesprávném formátu:

Podnikající fyzické osoby se zpřístupněnou datovou schránkou mají povinnost podávat daňová přiznání ***elektronicky*** a formulář přiznání musí být zaslán ve formátu XML. Samotné zaslání daňového přiznání prostřednictvím datové schránky podmínky elektronického podání nesplňuje, protože jeho podmínkou je právě podání ve formátu XML. Někteří podnikatelé dosud tvrdošijně podávají daňové přiznání v listinné podobě.

Chybné uplatňování slev na dani

Sleva na vyživované dítě je často uplatňována duplicitně. Uplatnění slevy na manželku či manžela je podmíněno nepřekročením limitu vlastních příjmů v daném zdaňovacím období v hodnotě 68 000 Kč. Do limitu vlastních příjmů „nízkopříjmové“ manželky či manžela se přitom nezahrnou zejména příjmy z nemocenských dávek, podpory v nezaměstnanosti nebo mateřského příspěvku. ***V roce 2025 se sleva uplatní pouze při splnění podmínky péče ve společné domácnosti o dítě do věku 3 let.***

Chyby v odpočtech úroků z úvěrů na bydlení

Tento odpočet lze uplatnit pouze v situaci, kdy poplatník je vlastníkem nemovitosti a používá jí k vlastnímu trvalému bydlení nebo bydlení blízkých příbuzných uvedených v zákoně. Odpočet není možné uplatnit při užívání nemovitosti k podnikání, nájmu, rekreaci.

Podnikající OSVČ vykáže ve zdaňovacím období nulové příjmy

Pokud však za této situace v daném roce vynaložila výdaje, v důsledku kterých vznikla daňová ztráta, má povinnost podat daňové přiznání. V případě, že činnost vůbec nevykonávala a nevykázala ani příjmy ani výdaje, takže jí nevznikla daňová povinnost ani daňová ztráta, daňové přiznání nepodává, ale ve

lhůtě pro podání daňového přiznání sdělí tuto skutečnost formou čestného prohlášení příslušnému správci daně.

Chyby při vyplnění žádosti o vrácení přeplatku na dani

Žádost o vrácení přeplatku na dani na konci daňového přiznání musí být poplatníkem podepsána bez ohledu na podpis stvrzující správnost údajů uvedených v daňovém přiznání.

Při podání daňového přiznání v elektronické podobě poplatník při jeho vyplnění uvede údaje k vrácení přeplatku, které jsou součástí formuláře. Postačí pak jediný podpis, který je proveden autorizací elektronického podání.

Pokud poplatník nevyužije pro podání žádosti o vrácení přeplatku žádost, která je součástí daňového přiznání, může žádost napsat formou volného textu a předat místně příslušnému správci daně. V žádosti uvede své jméno a příjmení, IČO, DIČ, číslo bankovního účtu k vrácení přeplatku včetně výše přeplatku, jehož vrácení se požaduje.

Přeplatek by měl být na účet poplatníka poukázán do 30 dnů po uplynutí základní lhůty pro podání daňového přiznání.

Přeplatky na dani z příjmů nebývají vždy vraceny, protože jsou správcem daně často použity na úhradu dlužných daňových nedoplatků u jiných daní.

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ pro ČSSZ

Nejčastější chyby vedoucí k odmítnutí přijetí podání:

- namísto variabilního symbolu pojištění se uvádí rodné číslo,
- nevyplní se způsob použití přeplatku,
- chybné označení počtu měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti,
- chybné uvedení úhrnu zaplacených záloh na pojistné,
- neuvedení skutečnosti, že OSVČ vykonává tzv. vedlejší činnost včetně počtu měsíců výkonu činnosti,
- OSVČ se při výkonu vedlejší činnosti bez vzniku účasti na pojistném omylem k účasti na pojištění přihlásí.

Přehled o výši daňového základu pro zdravotní pojišťovnu

- chybné vyplnění řádku č. 6 přehledu – počet měsíců, ve kterých pro OSVČ platil minimální vyměřovací základ,
- nejsou přiloženy potřebné doklady a potvrzení, např. potvrzení o studiu nebo pobírání rodičovského příspěvku,
- promeškání lhůty pro oznámení dodatečných změn údajů uvedených v přehledu – OSVČ má oznamovací povinnost sdělit je do 8 dnů ode dne, kdy se o nich dověděla.

Oznámení registrace kontaktních osob FAÚ, průběh registrace a následné změny termínů

18. prosince 2024 byla ve Sbírce zákonů zpřístupněna Vyhláška č. 420/2024 Sb., o formátu a struktuře podání Finančnímu analytickému úřadu (FAÚ) obsahujícího informace o kontaktní osobě.

Vyhláška novelizuje ustanovení § 22 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon) a nově upravuje **pravidla pro určení a oznamování kontaktní osoby povinnými osobami** a rozšiřuje okruh povinných osob, které musí Finanční analytický úřad (FAÚ) informovat o určení kontaktní osoby.

Oznamovací povinnost měla být povinnými osobami splněna nejpozději do 3. března 2025.

Mezi povinné osoby, na které se oznamovací povinnost vůči FAÚ vztahuje, patří „**osoby oprávněné provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona.**“ **K povinným osobám nepatří** účetní v zaměstnaneckém poměru.

Hrozba - nesplnění registrační povinnosti může být potrestáno pokutou až do výše 10 000 000 Kč!

Ještě před uplynutím stanoveného termínu registrační povinnosti však FAÚ oznámil, že stanovený termín registrace kontaktní osoby se prodlužuje do 10. 3. 2025.

Následně 11. 3. 2025 Finanční analytický úřad zveřejnil zprávu, že s ohledem na technické potíže v důsledku přetížení oznamovacího systému, mohou povinné osoby bezsankčně učinit oznámení kontaktní osoby FAÚ ve dnech následujících po 10. 3. 2025

Povinnosti povinných i kontaktních osob vyplývajících ze zákona AML 253/2008 (a není jich málo) jsou stručně vymezeny v níže přiloženém doprovodném textu, a spočívají ve sledování a oznamování podezřelých obchodních a finančních transakcí, evidenci jejich aktérů a spolupráci při jejich odhalování. Další hrozba - jejich neplnění povinnými osobami může být sankcionováno vysokou pokutou až do výše 130 000 000 Kč!

Příloha informace:

Novela zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu – AML zákon

17. 12. 2020 byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 527/2008 Sb., kterým byla s účinností od 1. 1. 2021 provedena novela výše uvedeného zákona, dále novela zákona o evidenci skutečných majitelů a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Novela je primárně zákonem implementačním reagujícím na Směrnici Evropského parlamentu a Rady EU z 30. května 2018- Pátou AML směrnici.

Novela mění okruh povinných osob a rovněž přesněji vymezuje dosavadní množinu povinných osob. V oblasti povinných osob provádějících účetní služby dochází k terminologické změně: dosavadní termín účetní nahrazuje termínem „osoba oprávněná provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona.“ Pokud tedy podnikatel svoji činnost uskutečňuje podle uvedeného živnostenského oprávnění, je ve vztahu k povinnostem a ostatním ustanovením AML osobou povinnou.

Účetní bude proto ve vztahu k AML zákonu povinnou osobou pouze v případě, že pracuje pro jiný subjekt jako externí účetní, podnikatel podle živnostenského oprávnění, nikoli v případech, kdy práci účetní vykonává v pracovněprávním vztahu.

Povinným osobám ukládá AML zákon celou řadu povinností v oblasti identifikace a kontroly, oznamování podezřelých obchodů.

Novela rozšiřuje a zpřesňuje údaje a informace, jejichž platnost a úplnost musí povinná osoba v době trvání obchodního vztahu zjišťovat a kontrolovat a rozšiřuje i okruh případů, jejichž kontrolu musí povinná osoba vůči klientovi zajišťovat a provádět.

§ 9 odst. 2 písm. b) AML zákona ukládá povinné osobě zjištění totožnosti skutečného majitele a přijetí opatření k ověření jeho totožnosti z důvěryhodných zdrojů. Nesmí se spoléhat pouze na jediný zdroj informací a prohlášení klienta nelze za důvěryhodný zdroj pokládat. Podle § 9a odst. 3 AML zákona by povinná osoba v rámci zesílené kontroly a identifikace klienta měla získávat další dokumenty o skutečném majiteli, zamýšlené povaze obchodního vztahu a zdroji peněžních prostředků a jiného majetku klienta a skutečného majitele.

Zákon 253/2008 Sb., ukládá povinným osobám požadovat od klienta následující informace:

Údaje o klientovi – fyzické osobě; Údaje o fyzické osobě oprávněné jednat za klienta – právnickou osobu:

Jméno, Příjmení, Rodné číslo, Obec a stát místa narození, Státní občanství, Trvalý nebo jiný pobyt, Pohlaví, Kontaktní telefon, E-mail, Druh průkazu totožnosti, Číslo průkazu totožnosti, Datum vydání, Dobu platnosti, Stát, který průkaz totožnosti vydal, Orgán, který průkaz totožnosti vydal, Zaměstnání/profese – název pozice, Politicky exponovaná osoba ve smyslu ustanovení § 4 odst. 5 AML zákona

Údaje o klientovi – právnické osobě:

Obchodní firma nebo název, včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení, Identifikační číslo, Adresa/sídlo, Skutečný majitel dle § 4 odst. 4 AML zákona, Vlastnická a řídicí struktura, Způsob zastoupení.

Společné údaje o obchodním vztahu a původu peněžních prostředků:

Účel a zamyšlená povaha obchodního vztahu, Zdroj peněžních prostředků.

Tzv. rizikově orientovaný přístup povinné osobě ukládá, aby zhodnotila míru rizikovosti konkrétního obchodu i profil konkrétního klienta s posouzením a vyhodnocením rizikových faktorů uvedených v § 21 AML zákona.

V § 15a novela AML stanoví postup v případě, že povinná osoba zjistí při provádění kontroly nesrovnalosti, např. údaj o skutečném majiteli v evidenci neodpovídá skutečnosti, a klient je do 30 dnů neodstraní, povinná osoba musí tuto zjištěnou nesrovnalost oznámit soudu.

K povinnostem povinných osob dále patří:

- zpracovat systém vnitřních zásad a písemné hodnocení rizik. Tento dokument má být základem pro plnění povinností AML
- vyhotovovat záznamy o úkonech učiněných podle zákona AML a uchovávat je v požadovaném rozsahu po stanovenou dobu,
- pravidelně minimálně jednou ročně uskutečnit školení zaměstnanců a spolupracujících osob a vytvořit o tom záznam,
- provádět identifikaci smluvních stran obchodu nad 1 000 EUR, vyhledávat a oznamovat případnou registraci klienta v tzv. sankčních seznamech, posoudit zda účastníkem obchodu není politicky exponovaná osoba,
- provádět kontrolu smluvních stran obchodu a v jejím rámci provést identifikaci skutečného majitele právnické osoby, zjišťovat a ověřovat účel obchodu, zdroj peněz a u politicky exponované osoby původ majetku,
- vyhodnocovat, zda obchod nebo jednání kterékoliv ze smluvních stran nevykazuje znaky podezřelého obchodu a při zjištění podezřelého obchodu podat oznámení Finančnímu analytickému úřadu,
- ohlásit Finančně analytickému úřadu tzv. kontaktní osobu, která s ním bude zabezpečovat průběžný styk a ohlašovat podezřelé osoby.

Chmurný dovětek o kvalitě výkonu státní moci:

Národní centrála proti organizovanému zločinu obvinila v pondělí 4. května 2026 bývalého ministra spravedlnosti Pavla Blažka, jeho někdejšího náměstka Daňhela a advokáta Kárima Titze v souvislosti s přijetím bitcoinového daru ve výši 1 000 000 000 Kč ministerstvem spravedlnosti. Jsou stíháni pro zneužití pravomoci úřední osoby a legalizaci výnosů z trestné činnosti.

Oběma činům odpovídá trestní sazba pět až dvanáct let odnětí svobody. Dárce byl podnikatel Jiříkovský, dříve odsouzený pro zpronevěru, drogovou trestnou činnost a nedovolené ozbrojování.

Povinnosti vyúčtování záloh na služby při pronájmu

Vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků jednotek jako poskytovatelé služeb mají podle zákona 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostor, povinnost vyúčtovat skutečnou výši nákladů a záloh za jednotlivé služby příjemci služeb, kterým je nájemce či vlastník bytu nejpozději do 4 měsíců od skončení zúčtovacího období.

Pokud tuto povinnost ve lhůtě nesplní, je povinen zaplatit příjemci služeb zákonem stanovenou pokutu ve výši 50 Kč za den prodlení. V případě, že vyúčtování nebylo provedeno za více zúčtovacích období, může pokuta dosáhnout řádu stovek tisíc korun. Vyúčtování musí splňovat veškeré náležitosti stanovené zákonem, neboť sebemenší vady a nedostatky mohou způsobit, že vyúčtování nebude možné považovat za řádné.

Příjemce služeb má právo požadovat od poskytovatele služeb doložení nákladů za jednotlivé služby, způsob jejich rozúčtování, způsob stanovení výše záloh za služby a uplatnit vůči poskytovateli služeb případné námitky. Doporučuje se , aby způsob doručování vyúčtování nákladů a další náležitosti byly obsaženy ve smluvních vztazích s nájemci.

Podíl nebankovního financování v podnikání se zvyšuje

Česká leasingová a finanční asociace sdružuje nebankovní společnosti, které v roce 2024 poskytly podnikatelským subjektům úvěry za 168 000 000 000 Kč na investice, zajištění provozního kapitálu a financování firemních rozvojových záměrů. Firmy se využíváním alternativního nebankovního způsobu financování zbavují závislosti na standardních formách úvěrových operací u tradičního bankovního sektoru.

Nebankovní financování je oproti tradičnímu úvěrování výhodnější pro rychlejší schvalování poskytování úvěrů, větší pružnost a klientskou vstřícnost i v oblastech limitů poskytovaných úvěrů a jejich zajišťování, ručení. Současnou ekonomiku charakterizují a rychlé a málo předvídatelné změny na vnitřních i mezinárodních trzích, geopolitické vlivy, sankce a cla, technologické změny, inflace apod., jejichž vliv bude zřejmě zesilovat. Jejich působení vyžaduje rychlé manévrování v tržním prostoru, a tedy i rychlost a pružnost při zajišťování potřebných finančních zdrojů na provádění změn a inovací.

Přestože nebankovní financování bývá oproti bankovnímu úvěrování pro firmy zpravidla dražší, následné rychlejší generování zisků dosažené pohotovou ofenzívní tržní strategií firem a její realizací podpořenou rychlým profinancováním podnikatelských záměrů, k růstu podílu nebankovního úvěrování bezpochyby přispívá. ***Sečteno a podtrženo – u nebankovního sektoru lze v důsledku vstřícnějšího přístupu s menší porcí byrokracie získat více peněz v kratším čase.***

Oznámení o osvobozených příjmech fyzických osob

§ 38v od 1. 1. 2015 zavedl oznamovací povinnost k příjmům od daně z příjmů osvobozených: „Pokud poplatník DPFO obdrží příjem, který je od DPFO osvobozen a je vyšší než 5 000 000 Kč, je povinen oznámit správci daně tuto skutečnost do konce zákonné lhůty pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém příjem obdržel. V oznámení poplatník podle § 38v odst. 2 uvede

- výši příjmu,
- popis okolností nabytí příjmu,
- datum, kdy příjem vznikl.“

Oznamovací povinnosti nepodléhá osvobozený příjem vyšší než 5 milionů Kč, o němž může správce daně příslušné údaje zjistit z rejstříků či evidencí do

kterých může nahlížet způsobem umožňujícím dálkový přístup či které se zveřejní na úřední desce

Zjistí-li správce daně nesplnění povinnosti, vyzve poplatníka k jejímu dodatečnému splnění a stanoví mu náhradní lhůtu. Jedná-li se o příjem plynoucí do společného jmění manželů, oznámí požadované údaje jeden z manželů.

Oznámení se vztahuje na všechny příjmy osvobozené od DPFO podle § 4, §4a, § 6 a § 10 ZDP od 1. ledna 2015. Limit se posuzuje za celkový příjem, nikoli za jednotlivé složky získaného majetku. Účelové rozkládání celkového příjmu, např. 16 milionů na 4x4 miliony se posoudí jako obcházení zákona.

U dědictví bude limitem pro oznamovací povinnost úhrnný příjem z dědictví, nikoliv výsledná výše příjmu, o kterou se zvýšilo jmění poplatníka – tj. příjmy z dědictví po zohlednění dluhů.

Předmětem oznámení o osvobozených příjmech fyzických osob tedy budou zřejmě nejčastěji příjmy z dědictví, darování, výher, prodeje nemovitostí, prodeje uměleckých předmětů, starožitností apod. Oznamovací povinnost za rok 2025 musí být splněna nejpozději do 1. dubna 2025, nebo 2. května 2025, v případě plné moci udělené daňovému poradci do 1. července 2025.

Pokuty za nesplnění oznamovací povinnosti jsou vysoké a stanoví je § 38w:

Poplatníkovi vzniká povinnost uhradit pokutu za neoznámení osvobozeného příjmu, pokud nepodá oznámení o osvobozených příjmech:

- a) 0,1% z částky neoznámeného příjmu, pokud tuto povinnost splní, aniž by k tomu byl vyzván,
- b) 10% z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník tuto povinnost splní v náhradní lhůtě poté, co k tomu byl vyzván, nebo
- c) 15% z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník nesplní tuto povinnost ani v náhradní lhůtě.

Správce daně může zcela nebo zčásti pokutu prominout, pokud k nesplnění oznamovací povinnosti došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit.

Finanční správa vytvořila pro oznámení o osvobozených příjmech formulář, který je možné pro splnění oznamovací povinnosti využít. Jeho použití však není povinné a podání je možné učinit textovou zprávou obsahující požadované náležitosti.

Ukončení účetního období 2025 a přehled souvisejících povinností **Sestavení účetní závěrky**

Účetní závěrka se sestavuje k rozvahovému dni k němuž se uzavírají účetní knihy společnosti, ve většině případů k 31. 12. 2025. Zajištění sestavení účetní závěrky je povinností statutárního orgánu společnosti.

Projednání účetní závěrky

V případě, že účetním obdobím je kalendářní rok, musí být účetní závěrka projednána do 30. 6. 2026, valná hromada, jediný společník či akcionář musí

projednat řádnou účetní závěrku do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Pokud je účetní závěrka ověřována auditorem, může být součástí rozhodnutí o schválení účetní závěrky jmenování auditora na příští účetní období případně i na více let.

Zveřejnění účetní závěrky na internetových stránkách společnosti.

Povinnost zveřejnit účetní závěrku na svých internetových stránkách alespoň 30 dnů přede dnem konání valné hromady a na 30 dnů následujících po schválení nebo neschválení účetní závěrky mají akciové společnosti a evropské akciové společnosti.

Spolu s účetní závěrkou se zveřejní i výroční zpráva případně i zpráva o vztazích se stanoviskem kontrolního orgánu.

Založení účetní závěrky do sbírky listin obchodního rejstříku

Účetní závěrka se zakládá do sbírky listin do 30 dnů od jejího schválení valnou hromadou, jediným společníkem či akcionářem a ověření auditorem, nejpozději 12 měsíců od rozvahového dne.

V případě, že účetním obdobím společnosti je kalendářní rok, musí být uložení účetní závěrky za rok 2025 provedeno nejpozději do 31. 12. 2026.

Sestavení zprávy o vztazích

Pokud je společnost ovládanou osobou (většinovým společníkem nebo při začlenění do koncernu či skupiny společností), sestaví statutární orgán rovněž zprávu o vztazích mezi propojenými osobami. Lhůty pro založení do sbírky listin obchodního rejstříku jsou stejné jako v předchozím odstavci.

Sestavení výroční zprávy

Výroční zprávu sestavují společnosti mající povinnost ověření účetní závěrky auditorem. Výroční zpráva má být ucelenou, vyváženou a komplexní informací o činnosti, vývoji, výkonnosti, hospodářské situaci a postavení společnosti. Akciové společnosti, které neověřují účetní závěrku auditorem, sestavují zprávu o podnikatelské činnosti a majetku.

Sestavení a podání daňových přiznání k dani z příjmů ve stanovených lhůtách

Lhůty jsou tři: 1. 4. 2026, 4. 5. 2026 a 1. 7. 2026.

Lhůty pro vrácení přeplatků na zdravotním pojištění

OSVČ musí České správě sociálního zabezpečení nebo zdravotní pojišťovně podat přehledy do jednoho měsíce ode dne, ve kterém mají povinnost podat daňové přiznání. OSVČ, které nepodávaly daňové přiznání, měly přehledy podat do 8. dubna 2026.

Termíny podání přehledu zdravotním pojišťovnám

- do 8. dubna 2026 v případě že OSVČ nemá povinnost za rok 2024 podat daňové přiznání,
- do 4 května 2026 když OSVČ podá daňové přiznání za rok 2025 do 1. 4. 2025 a nepověří zpracováním daňového přiznání daňového poradce,
- do 4. června 2026, pokud OSVČ podá daňové přiznání za rok 2025 elektronicky do 4. 5. 2026,

- do 1. srpna 2025 podají přehled OSVČ, kterým daňové přiznání za rok 2024 zpracoval daňový poradce.

Přehled je možné zdravotní pojišťovně podat i dříve, jestliže však v něm OSVČ vykazuje nedoplatek na pojištění, tzn. rozdíl mezi zaplacenými zálohami a částkou pojistného, **musí ho uhradit do 8 dnů po podání přehledu**. Pokud OSVČ přehled pojišťovně vůbec nedodá, může být pokutována až do výše 50 000 Kč.

Přeplatek na zdravotním pojištění pojišťovna vrací do jednoho měsíce ode dne podání přehledu. V případě, že OSVČ požaduje vrácení přeplatku na pojistném, nesmí zapomenout v tiskopise přehledu vyznačit, že o vrácení žádá.

Nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu u právnických osob

§ 135 odst. 2 občanského zákoníku poskytuje právnickým osobám pouze omezenou ochranu před nezákonnými zásahy do pověsti. Umožňuje jim domáhat se upuštění od něj (zadržovací nárok) nebo odstranění jeho následků (odstraňovací nárok). Nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, ať již ve formě omluvy nebo finanční satisfakce však § 135 občanského zákoníku přiznává pouze fyzickým osobám.

Nález Ústavního soudu PL ÚS 26/24 ze dne 15. 1. 2025 rozšířil ústavní ochranu právnických osob, kterým byla doposud přiznávána ochrana prostřednictvím článku 11 Listiny základních lidských práv a svobod, který chrání pouze před zásahy do majetkové sféry právnické osoby. Protože zásah do pověsti právnické osoby se může projevat i nemajetkovou újmu, v případě nevýdělečných právnických osob bude újma způsobená zásahem do jejich pověsti pouze nemajetková, vzniká potřeba ochranu právnických osob rozšířit.

Ústavní soud ve výroku konstatoval, že účinná ochrana dobré pověsti právnických osob ústavně zaručená článkem 10 Listiny základních práv a svobod vyžaduje analogické použití stejných prostředků jako při ochraně proti nekalé soutěži podle § 2988 občanského zákoníku, včetně možnosti požadovat přiměřené zadostiučinění.

Uvedený rozsudek Ústavního soudu zřejmě povede k většímu výskytu žalob právnických osob proti neoprávněným zásahům do jejich pověsti, protože obecné soudy již nebudou mít možnost takové žaloby odmítat. S ohledem na současné společenské poměry a situaci však existují obavy kolize práva na ochranu dobré pověsti právnických osob s právem na svobodu projevu.

Dvě nové dávky pro studenty

Poslanecká sněmovna schválila dvě nové dávky pro některé studenty. **První dávka** je určena pro studenty rodiče, kteří prezenčně studují vysokou nebo vyšší odbornou školu do 26 let věku a vychovávají dítě do 3 let. Při splnění

těchto podmínek by měli nárok na podporu ve výši jedné třetiny průměrné mzdy. Stejný nárok by měli mít účastníci doktorandského studia starší 26 let.

Zákonodárci soudí, že podpora by měla rodičům studentům pokrýt náklady na hlídání dítěte. Čerpání dávky bude možné až od 2. ročníku bakalářského studia.

Druhá dávka bude mít podobu příspěvku na vysokoškolské studium a má nahradit sociální stipendium. Pobírat jí budou studenti žijící v domácnosti, jejichž měsíční příjmy nedosahují dvojnásobku životního minima. Příspěvek na vysokoškolské studium se bude od 1. září 2027 vyplácet ve výši čtvrtiny minimální mzdy.

Oba příspěvky se mají vyplácet pouze 10 měsíců.

Minimální důstojná mzda

Nezávislá a neformální expertní Platforma pro minimální důstojnou mzdu vypočetla a v dubnu 2026 oznámila, že důstojná mzda by v roce 2025 měla dosáhnout měsíční výše 48 336 korun.

Kategorie důstojné mzdy je definována jako odměna za běžnou pracovní dobu, která pracujícím a jejich domácnostem poskytuje dostatek finančních prostředků k životu, který je většinou společnosti vnímaný jako základní standard. Měla by umožnit úhradu nákladů na stravu a bydlení, ošacení, dopravu, zdravotní péči, vzdělání, volný čas, zaplacení dalších potřeb a tvorbu úspor pro případný výskyt neočekávaných a mimořádných událostí.

Podle statistiky příjmů obyvatel ČR jsou příjmy dvou třetin pracujících pod vyhlášenou úrovní důstojné mzdy.

V Praze a Brně, tedy ve městech s vyšší úrovní nákladů na bydlení, byla stanovena hodnota důstojné mzdy ve výši 56 912 korun.

Mezi největší položku v propočtu důstojné mzdy patří náklady na bydlení. Ani stávající výše minimální důstojné mzdy neumožňuje pořídit si vlastní bydlení a tak lidé bydlící ve vlastní splacené nemovitosti nejsou v takové míře závislí na výši příjmu z výkonu práce jako lidé, kteří ze mzdy náklady na své bydlení hradí.

Sousedské hlídání

Od 1. května 2025 bude možné ve vlastní domácnosti nebo v jiných vhodných prostorách zřídit sousedskou dětskou skupinu a podat žádost k oprávnění takovou péči o děti poskytovat.

V sousedské skupině mohou být aktuálně přítomné maximálně 4 děti ve věku od 6 měsíců do zahájení školní docházky. V případě dětí mladších jednoho roku musí být všechny ostatní děti maximálně čtyřleté a všechny děti musí být očkovány. Prostor pro dětskou skupinu by měl být dostatečný pro hry, odpočinek, povinností bude i zajistit dětem pobyt venku.. Kontroly by měli provádět pracovníci krajských poboček úřadu práce.

Žadatel o zřízení sousedského hlídání bude muset splnit kritérium odborné způsobilosti. Provoz sousedské skupiny bude financován formou státního příspěvku dosahujícího při 21 pracovních dnech 5 499 Kč měsíčně a současně bude spolufinancován ze strany rodičů. Jejich příspěvek se bude odvíjet od stanovené výše minimální mzdy a v roce 2025 bude denní limit ve výši 318 Kč, při 21 pracovních dnech 6 678 Kč. Státní příspěvek bude od daně z příjmů osvobozen, příspěvek rodičů bude zdanitelným příjmem.

Právní a majetková odpovědnost spojená s výkonem účetní profese

Obecně lze uvést, že rozměr a závažnost majetkové a právní odpovědnosti je dán závažností možných důsledků chybného jednání a mírou pravděpodobnosti výskytu situace vedoucí ke vzniku škody, viz např. analogii se silničním provozem, dopravními nehodami a jejich důsledky.

Finanční, společenské, právní důsledky škod způsobené nesprávným vedením účetnictví jsou mimořádně závažné a mohou vyústit do majetkové i existenční újmy značného rozsahu a druhu či likvidace firem. Škody nemusí mít pouze povahu pokut a finančních sankcí za nerespektování zákonných pravidel pro vedení účetnictví a jiných evidencí nebo s nimi souvisejících daňových doměrků konkrétnímu daňovému subjektu, ale mohou vstoupit a negativně ovlivnit činnost, existenci a kvalitu života mnohdy značného množství spojených a dotčených externích subjektů.

K rizikovým faktorům účetních činností patří složité, nepřehledné, nesrozumitelné, neustále se měnící zákony a předpisy, jejich neustálený a subjektivní výklad, dlouhodobý časový horizont prověřování správnosti a kvality výstupů, nízká úroveň ekonomického firemního řízení, byrokracie, regulace, nepředávání potřebných podkladů a informací atd.

Škodou mohou být vysoké pokuty za nesprávné vedení účetnictví a případné sankce za daňové doměrky způsobené účetními chybami.

Obranou férových a svědomitých účetních v této složité a riskantní pozici musí být při výkonu externího účetnictví písemně uzavřené smlouvy detailně vymezující předpoklady a podmínky pro zajištění správného vedení účetnictví – včasnost a úplnost předávání podkladů a informací, provádění inventarizací apod. včetně sjednání pojištění při výkonu účetní profese. Správně a konkrétně uzavřená smlouva o vedení účetnictví by měla být při výskytu problémů vodítkem při určení míry zodpovědnosti – zdali problém vznikl chybami účetního nebo v důsledku jiných vlivů, což je důležité pro náhradu škody i případné další sankce včetně trestní odpovědnosti.

Ceny účetních prací v podmínkách současné inflace

Jsme ve své profesi postiženi nárůstem provozních nákladů stejně jako firmy o jejichž činnosti účtujeme. Na rozdíl od jiných oborů činnosti neexistuje

obecně vyhlášený ceník účetních prací. Cena může být stanovena několika způsoby počtem zúčtovaných účetních případů, časovou náročností účtování podle jeho složitosti, měsíčním paušálem apod.

Cenové záležitosti jsou velice choulostivou součástí výkonu účetní profese, když do hry vstupuje i konkrétní tržní konkurenční prostředí včetně aktuální podnikatelské situace firmy, které poskytujeme své služby. Východiskem pro stabilní zákaznický vztah i potřebnou součinnost je otevřenost, schopnost vysvětlit své nároky, vyslechnout názor zákazníka, zvážit a vyhodnotit všechny podstatné skutečnosti a vytvořit podmínky pro oboustranně přijatelnou cenovou dohodu.

Relaxace a zdravý životní styl jako prevence únavy, stresu, vlivu negativních emocí a vzniku tzv. syndromu vyhoření

Následující píšu jako inspiraci k diskusi

Máme-li při zachování tělesného a duševního zdraví unést zátěž z výkonu profese i mnoha nedobrych vlivů současného společenského prostředí, uvést jí do souladu s osobním životem, nezbláznit se neprohrát svou životní šanci, je nezbytné umět se zastavit a účinným způsobem dosáhnout vědomí a pozice nadhledu, hlubokého vnitřního klidu, zbavit se obav, pochybností, strachů, pocitu viny, sebelítosti, vlastní nedostatečnosti, bezmoci nespravedlnosti, příkoří, atd. atd.

Při hledání vlastních způsobů dobrého a zdravého života v prostředí mnoha denních problémů a obtížných situací, považuji za užitečné si nejlépe každé ráno připomenout prostou jogínskou moudrost o zdraví:

„Tajemství zdraví myslí i těla tkví v tom, že nebudu hořekovat nad minulostí, obávat se budoucnosti nebo předjímat problémy, ale že budu žít moudře a pozorně v přítomném okamžiku.“

V pracovních přestávkách, při únavě a naštvanosti je důležité umět se zastavit, soustředit se na vlastní dech, provést několik delších vědomých nádechů a výdechů ve vzpřímené poloze v sedu na židli), zklidnit se soustředěním na prožitek energie ve vnitřním těle a v klidu se na několik minut, třeba na tři či pět minut, pokusit o meditaci.

Odborníci varují před situací, kdy nás některé naše životní návyky a stereotypy připravují o radost, duševní pohodu, prožitek hlubokého vnitřního klidu a vnitřní svobody, nutí nás pochybovat o sobě a našem jednání, vyčerpávají nás a narušují zdravou sebedůvěru. A že jich je a mají při náročném výkonu naší práce odkud pramenit. Naše mysl, vědomí emoce jsou bohužel dlouhodobě vštěpovaným softwarem naprogramovány tak, že obvykle nežijeme v přítomnosti, ale ve svých těkavých myšlenkách, přemrštěně se kritizujeme, se špatným výsledkem se srovnáváme s ostatními, obáváme se vlastních chyb a jejich důsledků atd., atd. Nejsme k sobě laskaví, nemáme se rádi a tak

ubližujeme nejenom sobě a jak říkají klasikové, přicházíme o prožitek vznešenosti, tajemství a důstojnosti života.

Nepozbývá proto na aktuálnosti stejně jako minule a znovu a znovu si připomenout **Nadějný vznik nového ismu – UPRDELISMU**

K četným ismům označujícím názvy společenských systémů a myšlenkových směrů, se zcela nedávno přidružil nový ismus – uprdelismus. Ve své knize s názvem Uprdelismus ho popisuje Jan Menděl. Uprdelista je v jejím úvodu definován jako:

„Člověk, který žije s lehkostí a humorem, nebere sám sebe příliš vážně, denně se raduje ze života a má u prdele to, co většina lidí považuje za životně důležité. Upozornění: Uprdelista není nezodpovědný a lehkovážný, plní své světské úkoly poctivě a svědomitě. Jenom se u toho netváří tak, jako by zachraňoval planetu.“

K tomu lze podotknout, že životní lehkost, humor a radost ze života jsou dobrým programem a proto je určitě sebezáchovně prospěšné a vhodné se tomu všemu při studiu nových zákonů, vyplňování povinných hlášení a řešení účetních, daňových i jiných problémů důkladně, pravidelně a svědomitě věnovat.

**V Jablonci nad Nisou
14. května 2026**

**Ing. Vladimír Opatrný
daňový poradce
e-mail: opatrny@opatrny.cz**

tel. č. 777 313 646